Oikeustapauskokoelma

Unionin tuomioistuimen määräys (kahdeksas jaosto) 16.2.2012 – Rikosoikeudenkäynti Raffaele Russoa vastaan

(asia C-501/10)

Työjärjestyksen 104 artiklan 3 kohdan ensimmäinen alakohta — Sijoittautumisvapaus — Palvelujen tarjoamisen vapaus — Onnenpelit — Urheilutapahtumiin liittyvien vetojen kerääminen — Toimilupavaatimus — Unionin oikeuden vastaisesta toimilupien myöntämisestä tehtävät päätelmät — 16 300 lisätoimiluvan myöntäminen — Yhdenvertaisen kohtelun periaate ja avoimuusvelvollisuus — Oikeusvarmuuden periaate — Aikaisempien toimiluvanhaltijoiden suojaaminen — Kansallinen lainsäädäntö — Pakolliset vähimmäisetäisyydet vetojen keräämispisteiden välillä — Hyväksyttävyys — Rajanylittävät toiminnot, jotka ovat rinnastettavissa toimiluvan kohteena oleviin toimintoihin — Kansallisessa lainsäädännössä asetettu kielto — Hyväksyttävyys

1. *Palvelujen tarjoamisen vapaus — Sijoittautumisvapaus — Rajoitukset — Onnenpelit — Kansallinen lainsäädäntö, jossa rikosoikeudellisten seuraamusten uhalla kielletään vetojen kerääminen ilman toimilupaa tai hyväksyntää — Toimilupien tai hyväksymisten epääminen unionin oikeuden vastaisesti (EY 43 ja EY 49 artikla) (ks. 7 kohta ja määräysosan 1 kohta)*

2. *Palvelujen tarjoamisen vapaus — Sijoittautumisvapaus — Rajoitukset — Onnenpelit — Kansallinen lainsäädäntö, jossa kielletään vetojen kerääminen ilman toimilupaa tai poliisin myöntämää lupaa — Toimijan poissulkeminen toimilupien myöntämistä koskevasta tarjouskilpailusta unionin oikeuden vastaisesti (EY 43 ja EY 49 artikla) (ks. 8 kohta ja määräysosan 2 kohta)*

3. *Palvelujen tarjoamisen vapaus — Sijoittautumisvapaus — Onnenpelit — Kansallinen lainsäädäntö, jossa rikosoikeudellisten seuraamusten uhalla kielletään vetojen kerääminen ilman toimilupaa tai hyväksyntää — Tarjouskilpailun päätteeksi myönnettävän toimiluvan menettämisen edellytykset (EY 43 ja EY 49 artikla) (ks. 9 kohta ja määräysosan 3 kohta)*

Aihe

Ennakkoratkaisupyyntö – Tribunale di Santa Maria Capua Vetere – Henkilöiden vapaa liikkuvuus – Sijoittautumisvapaus – Palvelujen tarjoamisen vapaus – Vedonlyöntien kerääminen – Kansallinen lainsäädäntö, jossa tämän toiminnan harjoittamiselta edellytetään toimilupaa ja yleisen turvallisuuden edellyttämää lupaa – Sellaisten oikeussubjektien suojelu, jotka ovat saaneet toimiluvat ja yleisen

turvallisuuden edellyttävät luvat sellaisten myöntämismenettelyjen johdosta, joiden ulkopuolelle on lainvastaisesti jätetty saman alan muita toimijoita – Yhteensopivuus EY 43 ja EY 49 artiklan (joista on tullut SEUT 49 ja SEUT 56 artikla) kanssa

Ratkaisu

1) EY 43 ja EY 49 artiklaa sekä yhdenvertaisen kohtelun periaatetta ja tehokkuusperiaatetta on tulkittava siten, että ne estävät sellaista jäsenvaltiota, joka on unionin oikeutta rikkoen säätänyt, ettei tietylle toimijaryhmälle voida myöntää taloudellisen toiminnan harjoittamiseen tarvittavia toimilupia, ja joka pyrkii korjaamaan kyseisen rikkomisen kilpailuttamalla huomattavan määrän uusia toimilupia, suojaamasta olemassa olevien toimijoiden saavuttamia kaupallisia asemia vahvistamalla muun muassa uusien toimiluvan haltijoiden ja olemassa olevien toimijoiden toimipaikkojen väliset vähimmäisetäisyydet.

2) EY 43 ja EY 49 artiklaa on tulkittava siten, että ne estävät soveltamasta seuraamuksia tarjouskilpailusta unionin oikeutta rikkoen pois suljettuun toimijaan sidoksissa oleviin henkilöihin sen vuoksi, että nämä ovat harjoittaneet järjestynyttä vetojen keräämistoimintaa ilman toimilupaa tai poliisin myöntämää lupaa, sellaisen uuden tarjouskilpailun jälkeenkin, jolla on tarkoitus korjata kyseinen unionin oikeuden rikkominen, jos kyseisellä tarjouskilpailulla ja siihen perustuvalla uusien toimilupien myöntämisellä ei tosiasiassa ole korjattu mainitun toimijan laitonta poissulkemista aikaisemmasta tarjouskilpailusta.

3) EY 43 ja EY 49 artiklasta, yhdenvertaisen kohtelun periaatteesta, avoimuusvelvollisuudesta ja oikeusvarmuuden periaatteesta seuraa, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen tarjouskilpailun ehdot ja yksityiskohtaiset säännöt ja etenkin valtion monopolien itsenäisen hallintoelimen ja muihin onnenpeleihin kuin hevoskilpailuihin liittyvän toimiluvan saajan välistä sopimusta koskevan luonnoksen 23 kohdan 2 alakohdan a alakohdassa ja 3 alakohdassa olevan kaltaiset määräykset tällaisen tarjouskilpailun päätteeksi myönnettyjen toimilupien menettämisestä on esitettävä selvästi, täsmällisesti ja yksiselitteisesti, mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tarkastettava.